

Jobbanalysen: HR-funksjonens viktigste verktøy

Ole I. Iversen (Dr. BA)

ole.iversen@assessit.no

Twitter: @OI1versen
Blogg: www.oleiversen.no

Gode kommunikasjonsevner?

- Evne til å presentere foran en forsamling?
- Evne til å håndtere innvendinger og overbevise andre?
- God på en-til-en samtaler
- Evne til å uttrykke seg muntlig eller skriftlig?
- God lytter?

Trender i 2016

- Digitalisering
- Antall søkere på hver ledig stilling øker
- Økt mangfold
- Levende stillingsannonser på sosiale medier
- Økt fokus på bredere kompetanser
  - Kreativ problemløsning
  - Kritisk vurdering
  - Samarbeidsevne
- Økt krav til treffsikkerhet
- Økt krav til rekrutterere

Hva er jobbanalyse?

- Systematisk innsamling og analyse av jobbinformasjon
  - Herunder stillingens nåværende og fremtidige arbeidsoppgaver, ansvar, omgivelser, samarbeidsrelasjoner, samt krav til kompetanse og personlige egenskaper hos stillingsinnehaveren

Ole I. Iversen 2017 (fritt etter McCormick, 1979, p.20) (Ash, 1988, p.1)

Jobbanalysens mange bruksområder

Rekruttering	Kompetanse-utvikling	Belønning	Organisasjons-utvikling
Bemannings-planlegging	Arbeidstrening	Lønnsfastsetting	Jobb design/re-design
Avdekking av internt arbeidsmarked	Ferdighetsutvikling	Hindre lønnsdiskriminering	Effektivitetsutvikling
Rekruttering	Rolleavklaring	Sikre lik lønn for arbeid av lik verdi	Avklaring av beslutningsveier
Omplassering	Karriereplanlegging		Avklaring av grensesnitt med andre medarbeidere/avdelinger
Motvirke diskriminering	Medarbeidersamtaler		
Realistisk jobbinsikt			

(Etter Fisher et al, 2003. p 142. Table 4.1)

Jobbanalysen danner grunnlag for

- Stillingsannonser
- Intervjuet innhold
- Eventuell bruk av andre utvalgsmetoder
- Evaluering og innstilling
- Mulige sekundærgvinster

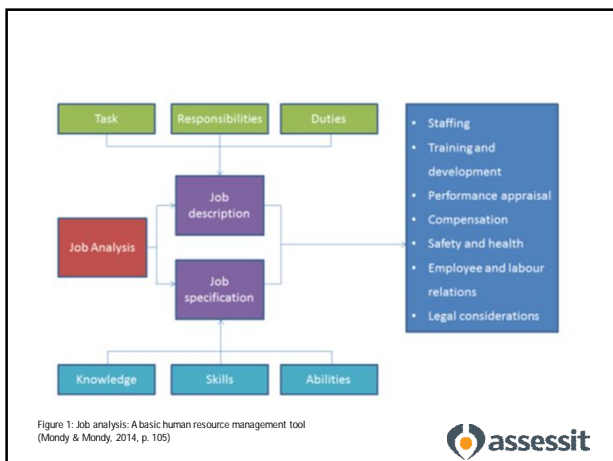

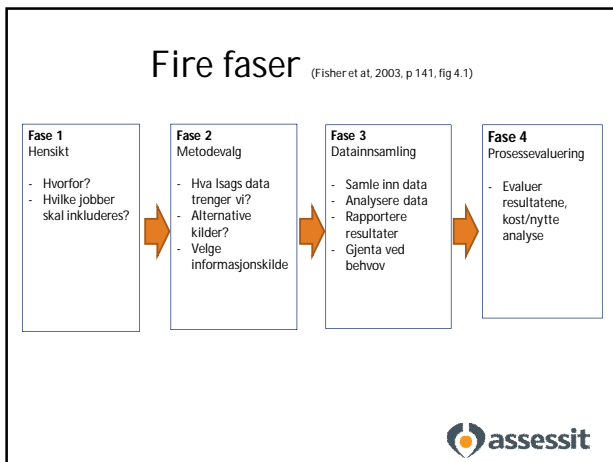

Når bør en jobbanalyse gjennomføres?

- Nye stillinger
- Rekruttering av nyansatte
- Jobber som er viktige for virksomhetens måloppnåelse
- Jobber som det tar lang tid å lære seg
- Jobber med få minoriteter
- Jobber som er påvirket av endringer eller ny teknologi

Jobbanalyse

- Overordnet analyse
  - Organisasjonens mål, strategier, omgivelser
- Oppgavespesifikk analyse
  - Krav til kompetanse for å løse arbeidsoppgavene
- Rolleanalyse
  - Omgivelsenes forventninger til stillingsinnehaveren
- Kompetansebasert tilnærming
  - Fokuserer på kjennetegn ved personer som lykkes

Jobbanalyse

(funksjonsanalytisk tilnærming)

- Hvilke resultater skal skapes?
- Hvilke oppgaver som skal løses?
- Hvilke rammer og vilkår som omgir jobben?
- Hvilke kompetansekrav bør stilles til personen som skal fylle stillingen?

Ulike tilnærminger

- Funksjonsanalytisk
- Rollebeskrivelser
- Kompetanseprofiler

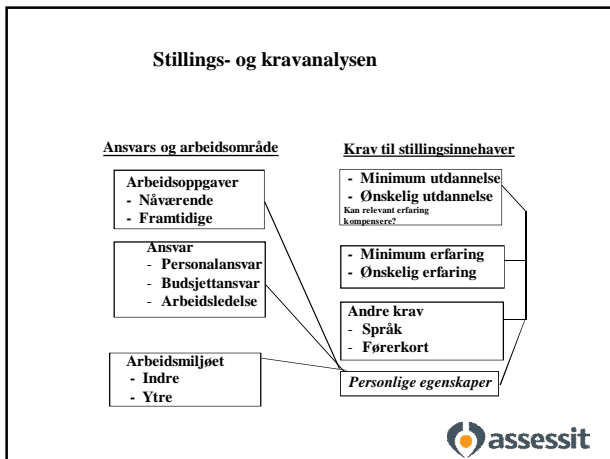

Oppgave

- Lag en stillings- og kravanalyse av en stilling som du kjenner relativt godt i din organisasjon
- Fyll inn de kravene du ideelt vil stille til en innehaver av denne stillingen dersom den skulle utlyses i dag

---

Informasjonsinnhenting

- Eksisterende kildemateriale
- Standardiserte spørresystemer
- Dagbok
- Intervju
- Fokusgrupper
- Critical Incident Technique (Kritiske situasjoner)
- Observasjon
- O*net <https://www.onetonline.org/>

Kritiske situasjoner

- Omfatter atferd i hverdagslige situasjoner som skiller mellom de som gjør en fremragende jobb og de som gjør en mindre bra jobb
- Beskriver den situasjonen hvor den aktuelle atferd fant sted
- Beskriver personens atferd, og det kommer klart frem hva personen gjorde og hadde ansvar for under hendelsen
- Den beskriver det som skjedde (resultatene) som følge av den utviste atferd
- Den er kort og omfatter ikke unødvendige detaljer

Oppgave

- Beskriv en kritisk situasjon som kan oppstå i din jobb
- Hvordan burde situasjonen håndteres?

Jobbanalysen og økt endringstakt

- Tradisjonelle jobbanalysen har blitt kritisert for å være statiske og lite fleksible
- Hvis det er slik at jobben forandrer seg kontinuerlig hvilken nytte har man da av en jobbanalyse?
- Other approaches has been launched
  - Fokuser på brede kompetanser som er relevant for mange ulike typer problemløsning
  - Tenk fremover, på de endringer man ser at kommer
- Konklusjonen er at tradisjonelle jobbanalysen fremdeles er veldig nyttige for de fleste virksomheter

---

Kompetansebasert tilnærming

- Hva kjennetegner de personene som vanligvis lykkes i denne type stillinger
- Kompetanse = Kunnskap, ferdigheter, egenskaper, holdninger og atferd

---

Oppgave

- Hvilke kompetanser kunne være nyttige i stillingen som administrasjonssjef?

Anbefalinger

- Kombinér metoder
- Benytt en oppgaveorientert tilnærming i utgangspunktet – husk å se fremover
- Husk situasjonskartlegging
- Fokuser på brede kompetanser
- Benytt en anerkjent kompetansemodell når personlige egenskaper skal fastsettes

---

Oppgave

- Lag en stillings- og kravanalyse av en stilling som du kjenner relativt godt i din organisasjon
- Fyll inn de kravene du ideelt vil stille til en innehaver av denne stillingen dersom den skulle utlyses i dag

---

Takk for meg!

Ole I. Iversen (Dr. BA)
ole.iversen@assessit.no

Twitter: @OIversen
Blogg: www.oleiversen.no
Mob: 992 36 296
